

Ev Kadınlarının Sosyal Güvenlik Sistemine İlişkin Görüşleri

Views of Homemakers' on Social Security System

Gülay GÜNAY

Doç. Dr., Karabük Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü

Ayfer AYDINER BOYLU

Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü

Özgün BENER

Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü

Ocak 2014, Cilt 4, Sayı 1, Sayfa 35-58
January 2014, Volume 4, Number 1, Page 35-58

P-ISSN: 2146 - 4839

2014/1

www.sgd.sgk.gov.tr

e-posta: sgd@sgk.gov.tr

Yazılar yayınlanmak üzere kabul edildiği takdirde, SGD elektronik ortamda tam metin olarak yayımlamak da dahil olmak üzere, tüm yayın haklarına sahip olacaktır. Yayımlanan yazılardaki görüşlerin sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazı ve tablolardan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

If the manuscripts are accepted to be published, the SGD has the possession of right of publication and the copyright of the manuscripts, included publishing the whole text in the digital area.

Articles published in the journal represent solely the views of the authors.

Some parts of the articles and the tables can be cited by showing the source.

SGD

Sosyal Güvenlik Dergisi
Journal of Social Security

Cilt : 4 - Sayı : 1 - Yıl : 2014 / *Volume : 4 - Number : 1 - Year : 2014*

Sahibi / Owner of the Journal

Sosyal Güvenlik Kurumu Adına / *On behalf of the Social Security Institution*
Yadigar GÖKALP İLHAN (Kurum Başkanı / *President of the Institution*)

Genel Yayın Yönetmeni / Publication Manager

Dr. Mustafa KURUCA

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Desk Editor

İlhan İŞMAN

Yayın Kurulu / Editorial Board

Dr. Mustafa KURUCA
Dr. Siddık TOPALOĞLU
Mehmet Ali SAĞLAM
Harun HASBİ
Muammer YILDIZ

Editörler / Editors

Dr. Erdem CAM
Selda DEMİR
Asuman KAÇAR

Yayın Türü: Uluslararası Süreli Yayın / *Type of Publication: Periodical*

Yayın Aralığı: 6 aylık / *Frequency of Publication: Twice a Year*

Dili: Türkçe ve İngilizce / *Language: Turkish and English*

Tasarım / Design: Aren Reklam ve Tanıtım / Ankara 0.312 430 70 81 • www.arentanitim.com.tr

Basım Yeri / Printed by: EPA-MAT Matbaacılık / Ankara

Basım Tarihi / Press Date: 20.01.2014

P-ISSN: 2146-4839

Sosyal Güvenlik Dergisi (SGD), Index Copernicus International, Asos Index ve DOAJ tarafından indekslenmekte ve EBSCO SocIndex tarafından değerlendirme sürecinde olup izlenmektedir.

Journal of Social Security (SGD) has been indexed by Index Copernicus International, Asos Index, DOAJ and monitored by EBSCO SocIndex.

SGD sosyal güvenlik dergisi. -- Ankara: Sosyal Güvenlik Kurumu, 2014-.

c. : tbl., şkl. ; 24 cm.

ISSN: 2146-4839

Sosyal güvenlik -- Dergiler - Türkiye

Sosyal Güvenlik-- -- Hukuk ve mevzuat -- -- Türkiye
362.05

SGD Sosyal Güvenlik Dergisi

Tüm hakları saklıdır. Bu Dergi'nin tamamı ya da Dergi'de yer alan bilimsel çalışmaların bir kısmı ya da tamamı 5846 sayılı Yasa'nın hükümlerine göre Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının yazılı izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

İletişim Bilgileri / Contact Information

Ziyabey Caddesi No: 6 Balgat / Ankara / TURKEY

Tel / Phone: +90 312 207 88 91 – 207 87 70 • Faks / Fax: +90 207 78 19

Erişim: www.sgd.sgk.gov.tr • e-posta / e-mail: sgd@sgk.gov.tr

ULUSLARARASI DANIŐMA KURULU / INTERNATIONAL ADVISORY BOARD

Professor Yener ALTUNBAŐ
Bangor University – UK

Professor Jacqueline S. ISMAEL
University of Calgary – CA

Professor zay MEHMET
University of Carleton – CA

Professor Allan MOSCOVITCH
University of Carleton – CA

Professor Mark THOMPSON
University of British Columbia – CA

Asst. Prof. Sara HSU
State University of New York – USA

Asst. Prof. C. Rada Von ARNIM
University of Utah – USA

ULUSAL DANIŐMA KURULU / NATIONAL ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Mustafa ACAR
Aksaray Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yusuf ALPER
Uludağ Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Faruk ANDAÇ
Çağ Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Kadir ARICI
Gazi Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Onur Ender ASLAN
TODAİE

Prof. Dr. Berrin Ceylan ATAMAN
Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi

Prof. Dr. Hayriye ATİK
Erciyes Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Zakir AVŐAR
Gazi Üniversitesi
İletişim Fakültesi

Prof. Dr. Ufuk AYDIN
Anadolu Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Remzi AYGÜN
Gazi Üniversitesi
Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Abdurrahman AYHAN
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Mehmet BARCA
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
İşletme Fakültesi

Prof. Dr. Vedat BİLGIN
Gazi Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Nurşen CANIKLIOĐLU
Marmara Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Fevzi DEMİR
Yaşar Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. A. Murat DEMİRCİOĞLU
Yıldız Teknik Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Üstün DİKEÇ
Emekli ğretim yesi

Prof. Dr. Ömer EKMEKÇİ
İstanbul Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Őukran ERTÜRK
Dokuz Eylül Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Mehmet Vedat GÜRBÜZ
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Ali GÜZEL
Kadir Has Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Alpay HEKİMLER
Namık Kemal Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Oğuz KARADENİZ
Pamukkale Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Trksel KAYA BENGSHIR
TODAİE

Prof. Dr. Cem KILIÇ
Gazi Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Ali Rıza OKUR
Yeditepe Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Serdar SAYAN
TOBB Ekonomi ve Teknoloji ni.
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Ali SEYYAR
Sakarya Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Ali Nazım SZER
Yaşar Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Sarper SÜZEK
Atılım Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Müjdat ŐAKAR
Marmara Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Erol ŐENER
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Zarife ŐENOCAK
Ankara Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Savaş TAŐKENT
İstanbul Teknik Üniversitesi
İşletme Fakültesi

Prof. Dr. Mehtap TATAR
Hacettepe Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Sabri TEKİR
İzmir Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Aziz Can TUNCA
Bahçeşehir Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. M. Fatih UŐAN
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Özlem zdemir YILMAZ
Ortaođu Teknik Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. rsan AKBULUT
TODAİE

Doç. Dr. Levent AKIN
Ankara Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Tamer AKSOY
TOBB Ekonomi ve Teknoloji ni.
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Selda AYDIN
Gazi Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Süleyman BAŐTERZİ
Ankara Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Hediye ERGIN
Marmara Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Orhan FİLİZ
Polis Akademisi

Doç. Dr. AŐkın KESER
Uludağ Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Engin KÜÇÜKKAYA
Ortaođu Teknik Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Adil ORAN
Ortaođu Teknik Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Ev Kadınlarının Sosyal Güvenlik Sistemine İlişkin Görüşleri

Views of Homemakers' on Social Security System

Gülay GÜNAY*

Ayfer AYDINER BOYLU**

Özgün BENER***

ÖZET

Bu araştırmada ev kadınlarının ülkemizdeki sosyal güvenlik sistemine (SGS) yönelik görüşlerini belirlemek amaçlanmaktadır. Araştırmanın evrenini Karabük ilinde yaşayan ev kadınları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemine 740 evli veya bekar ev kadını alınmıştır. Verilerin analiz edilmesinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra T-Testi ve Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırma sonucunda kadınların %59.1'inin SSK'na (Sosyal Sigortalar Kurumu) üye oldukları belirlenmiştir. Ev kadınları arasında sosyal güvenlik sisteminden eşlerinin üzerinden yararlanabildiğini belirtenlerin oranı yüksektir (%81.4). Ayrıca çalışmaya katılan kadınların %32.3'ünün SGS hakkında hiç bir bilgisinin olmadığı bulunmuştur. Kadınların SGS'ni güven verici bulma ve SGS'nin ev kadınları için yapmış olduğu çalışmaları yeterli bulma durumları ile aylık gelir düzeyi arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak önemli olduğu gözlemlenmiştir. Aynı zamanda çalışmaya katılan ev kadınlarının SGS'ne yönelik memnuniyet düzeyleri (M=3.7, SS=0.8) ortalamanın üstündedir. Çalışmada kadınların sosyal güvenlik sistemine yönelik memnuniyet düzeyleri ile yaş ve aylık gelir düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Ev kadını, sosyal güvenlik, sosyal güvenlik sistemi, ev kadının sosyal güvenliği, kadın ve sosyal politika

ABSTRACT

This research aims to study the views of house wives on Turkish Social Security System (SSS). Participants in the study consist of housewives residing in Karabük. In total, the research sample includes 740 single or married house wives. are. Beside descriptive statistics, T-test and one way variance analysis (ANOVA) are used in analysis of the data. Results indicated that 59.1% of housewives have are a Social Security. Among the housewives, (81.4%) indicated that they benefit from spouses' from social security which is considerably high. It is found that one third (32.3%) of housewives do not have any knowledge about SSS. It was observed a statistically significant relationship between the states of rely on the social security system and the consideration that the work is done for homemakers is enough. At the same time, satisfaction level to SSS of housewives from SSS is above the average. Analysis shows there is a significant difference of satisfaction level from services provided by the SSS depending on age and monthly income of housewives.

Keywords: Housewife, social security, social security system, housewife and social security, social security of housewives, woman and social policy

* Doç. Dr., Karabük Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü
ggunay@karabuk.edu.tr

** Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü
ayfer_boylu@hotmail.com

*** Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü
obener@hacettepe.edu.tr

GİRİŞ

I- SOSYAL GÜVENLİK KAVRAMI, KAPSAMI VE ÖNEMİ

Refah devleti, kapitalist ekonomilerde sanayileşme ile ortaya çıkan sorunlar, artan eşitsizlik ve güvensizlik karşısında siyasal hakların gelişmesiyle devletin süreç karşısında seyirci kalamayacağı ve müdahale etmesi düşüncesinden hareketle gelişmiştir (Şenkal, 2005:276). Geleneksel olarak refah devleti, sosyal ve piyasa güçleri tarafından oluşturulan tabakalaşmanın azaltılması ve bu süreçte, vatandaşlar arasındaki eşitliği destekleyen bir sistem olarak karakterize edilmektedir (Harrington Meyer, 1996:449). Refah devleti, bireylere ve ailelere asgari bir gelir güvencesi veren, onları toplumsal tehlikelere karşı koruyan, toplumsal konumları ne olursa olsun tüm vatandaşlarına eğitim, sağlık, barınma gibi sosyal hizmetler alanında belli bir standart getiren devlettir (Şenkal, 2005:276). Bu kapsamda değerlendirildiğinde refah devletinin en önemli görevleri arasında sosyal güvenlik olanağının sağlanması gelmektedir. İnsan hayatını riske eden ve yaşadığı hayatın yönünü değiştiren bazı tehlikelerin varlığı şüphesizdir (Turak, 2009:2). Günümüzde evrensel bir ilkeye dönüşen ve çağdaş uygarlığın simgesi olan sosyal güvenlik kavramı, temelde, bireyin karşılaşacağı ve yaşamı için tehlike oluşturan olaylara karşı bir güvence arayışının ürünüdür (Güvercin, 2004:90; Güzel, 1999:6). Bu tehlikelerden korunmak ya da minimum düzeyde etkilenmek amacıyla doğan “Sosyal Güvenlik” kavramına dair birçok tanımlama yapılmıştır (Balci İzgi, 2008; Turak, 2009:2).

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nde genel olarak sosyal güvenlik, “Herkesin hastalık, analık, işsizlik, yaşlılık ve ölüm gibi insan iradesi dışında meydana gelen risklere karşı güven içerisinde olması gereğinin yanı sıra; beslenme ve barınma gibi her türlü ihtiyacın karşılanmasıdır.” şeklinde tanımlanmıştır. Bu anlamda sosyal güvenlik; mesleki, fizyolojik ve sosyo-ekonomik riskten ötürü geliri veya kazancı sürekli ya da geçici olarak kesilmiş kimselerin geçinme ve yaşama ihtiyaçlarını karşılayan bir sistemdir (Ayhan, 2012:43). Ayrıca sosyal politika aracı olan sosyal güvenlik, bireyi tehlikelerden koruma amacı dışında toplumda yoksulluğu ve gelir dağılımındaki adaletsizlikleri minimize etme ve toplumsal dayanışmayı güçlendiren, sürdürülebilir, etkili, erişilebilir ve adil bir sosyal

güvenlik sistemi kurmak yoluyla toplumsal huzuru sağlama amacını da gütmektedir (DPT, 2006:62,73).

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren hızlanmaya başlayan küreselleşme, iletişim teknolojisindeki gelişmeler, bilgi toplumuna dönüşüm ve değişimlerin etkisi altında sosyal güvenlik sistemleri de büyük değişimler geçirmiştir. Sosyal güvenlik çağdaş yaşam tarzına uygun olarak insanlara yaşadıkları toplum içinde, piyasa hareketleri ve risklere karşı koruyan temel düzeyde bir gelir sağlamaktır. Bu şekilde bireylere ve ailelere asgari bir hayat standardını garanti ederek, onları başkalarına muhtaç olmaktan kurtarmakta, asgari ihtiyaçlarının karşılanmasına verdiği destek ile bireysel özgürlüklerin teminatı haline gelmektedir (Naktiyok ve İşcan, 2003:53; Alceylan, 2007:70; Diamond ve Orszag, 2005:11). Bu kapsamıyla sosyal güvenlik, bir ülkedeki en büyük ve en kapsamlı ulusal sosyal sigorta programını temsil etmektedir (Steuerle ve Bakija, 1997:37). Ancak son derece başarılı ve popüler bir program olmasına karşın bir ülkede yaşayan tüm bireylere eşit şekilde sosyal güvenlik sisteminin koşullarından yararlanma imkanı sağlanamamaktadır (Brown, Damm ve Sharara, 2000:29; Steuerle ve Bakija, 1997:37; Diamond ve Orszag, 2005:11).

II- TÜRKİYE'DEKİ SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ

Toplumunu oluşturan bütün bireyleri ilgilendiren sosyal güvenlik, sosyal politikanın ve gelişmiş ülkelerdeki refah devleti anlayışının ulaştığı en önemli zirve olarak kabul edilmekte ve gelişmekte olan toplumların çağdaşlık hedefleri arasında ilk sırayı almaktadır (Alceylan, 2007:70). 1982 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 60. maddesine göre "Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir" ve Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar (Anayasa madde: 60). Bu düzenleme gereğince, kadın ya da erkek olduğuna bakılmadan herkes sosyal güvenceye kavuşturulmalıdır (Laçiner, 2006:1). Devlet bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alacak ve gerekli teşkilatı kuracaktır (Anayasa madde: 60/2).

Bu amaçla işçilerin sosyal güvenliğini sağlamak için 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu çıkarılmış ve Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı, memurlar için 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 5434 sayılı T.C.

Emekli Sandığı Kanunu ile T.C. Emekli Sandığı, son olarak da bağımsız çalışanlar için 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Bağ-Kur kurulmuştur. Ayrıca tarım kesiminde çalışan işçiler için 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu ile Sosyal Sigortalar Kurumuna bağlanmış, tarım alanında bağımsız çalışanlar ise 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ile Tarımda Bağımsız Çalışanlar Bağ-Kur'a bağlanmıştır (Laçiner, 2006:1). Zaman içerisinde gerek ekonomik koşullardan gerekse yasal uygulamalarda karşılaşılan zorluk ve sorunlar nedeniyle sosyal güvenlik sisteminde reforma gidilmiştir. Bu çerçevede Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası ile Sosyal Güvenlik Kurumu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır. 20 Mayıs 2006 tarihinde Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu, 16 Haziran 2006 tarihinde ise Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu yasalaşmıştır (Egeli ve Özen, 2009). Bu yasalardan ilki olan 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ile Sosyal Güvenlik Kurumu Teşkilatı kapsamında Sosyal Sigortalar Kurumu, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur'un ilgili kanunlarındaki hükümler kaldırılarak söz konusu kurumların tüzel kişiliği sona erdirilmiş ve bu kurumlar Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlanmıştır. 5502 sayılı Yasa, daha önce çıkarılmış 4947 sayılı Yasa'nın daha da revize edilmiş halidir. Bu yasaya göre 4947 sayılı Yasa'da yer almayan Emekli Sandığına ilişkin yasal mevzuat Sosyal Güvenlik Kurumu bünyesine alınmış, Türkiye İş Kurumu İş-Kur ise Kurum bünyesinden çıkarılmıştır (Egeli ve Özden, 2009). Sosyal Güvenlik Kurumunun temel amacı; sosyal sigortacılık ilkelerine dayalı, etkin, adil, kolay erişilebilir, aktüeryal ve mali açıdan sürdürülebilir, çağdaş standartlarda sosyal güvenlik sistemini yürütmektir (SGK, 2013:2).

Gerek 5510 sayılı Kanun'un isteğe bağlı sigortaya ilişkin 50. maddesi, gerekse bu kanuna 15.05.2008 tarihinde eklenen geçici 16. madde ile birlikte herhangi bir sigortalı olarak çalışması bulunmayan, çeşitli nedenlerle işini bırakmak zorunda kalarak sosyal güvenlik kapsamından çıkmış olan ya da ay içinde 30 günden az çalışan ev kadınlarına farklı sigorta şartları ile hem genel sağlık sigortası hem de emeklilik imkanları sağlanmaya çalışılmıştır (SGK, 2012).

III- EV KADINLARININ TOPLUMSAL CİNSİYET İŞBÖLÜMÜNE GÖRE TOPLUMDAKİ YERİ VE SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİNDEN YARARLANMA DURUMLARI

Bireyin içinde yaşadığı toplumun kültürü; bir kadın ve erkeğin nasıl davranacağı, nasıl düşüneceği ve nasıl hareket edeceğine ilişkin beklentileri ortaya koyan, yani kadın ve erkeği sosyal olarak yapılandıran özellikleri belirlemektedir (Akın ve Demirel, 2003:74; Üner, 2008:6; Powell ve Greenkouse, 2010:1012). Bir başka ifadeyle, insanlar dişi veya erkek cinsiyeti ile doğarlar ancak yetiştirilirken toplumun cinsiyetlerine özgü beklediği roller çerçevesinde kız veya erkek çocuk olmayı öğrenerek büyürler (Terzioğlu ve Taşkın, 2008:63). Ailenin, içerisine girdiği toplumsal çevrenin ve alınan eğitimin etkisiyle, kız ve erkek çocuklar cinsiyetlerine uygun roller kazanmakta ve toplumsal cinsiyet kimliğini edinmektedirler. Böylece kadınlar için ev ile ilgili işleri yürütme ve çocuk bakımı gibi işler öne çıkarken, erkekler için iş rolleri aile rollerinden daha önemli hale gelmektedir (Powell ve Greenhouse, 2010:1012).

Kadınların, aile ve toplumun ihtiyaç duyduğu ev işlerinin ve bakım hizmetlerinin (çocuk ve yaşlı bakımı, hasta bakımı gibi) hemen hemen tümünü üstlenmiş olmaları, piyasa ekonomisinin kuralları koyduğu bir düzende ciddi anlamda mağdur olmalarını da beraberinde getirmektedir. Türkiye’de yürürlükte olan sosyal güvenlik sistemi ise toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini derinleştiren bir kurguya sahiptir. Mevcut sisteme göre işgücü piyasasında yer almak ve kayıtlı bir işte çalışmak sosyal güvenlik sisteminin öznesi olarak yer alabilmenin (yani aktif sigortalı olmanın) iki ön koşuludur (İlkkaracan Ajas, 2009:71). Bu koşula göre sosyal güvenlik sisteminde dışlanan ve yararlanamayan grupların başında ev kadınları gelmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2011 yılında gerçekleştirilen hanehalkı işgücü anketi sonuçlarına göre, kadınların işgücüne katılma oranı 2011 yılı verilerine göre %28.8 iken erkeklerde bu oran %71.7’dir (TÜİK, 2011). Kadınların işgücüne katılımının bu denli az olmasının nedenleri arasında ilk sırada %74.1 ile ev işleri ile meşgul olmak gelmektedir. Türkiye’de toplam istihdam edilen kadınların %44.4’ü, tarımda istihdam edilen kadınların %79’u ücretsiz aile işçisidir (TÜİK,

2011). Kadınlar çoğunlukla, toplumsal cinsiyet rollerine uygun olarak, toplumsal konulara ilişkin işler veya kadınların ev sorumluluklarının ev dışındaki bir uzantısı olarak görülen eğitim, bakım, temizlik işlerinin yer aldığı hizmetler sektöründe çalışmaktadırlar (Uçar, 2011:40). İstihdamda yer alan 100 kadından 58'i herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olmaksızın çalışmakta, bunların da %57.9'unu ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınlar oluşturmaktadır. Ücretli veya yevmiyeli çalışan kadınların %26.3'ü, işveren kadınların %22.9'u, kendi hesabına çalışan kadınların %89.6'sı herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmaksızın çalışmaktadır (KSGM, 2012:25). İşgücünün toplumsal cinsiyet temelinde ücretsiz-ücretli olarak ayrışması sonucunda kadınlar, ekonomik ve toplumsal yönden çok daha güvencesiz ve korunaksız bir durumdadırlar (Uçar, 2011:40).

Literatürde “ev kadını” terimi ile ilgili olarak çok farklı tanımlamalara rastlamak mümkündür. *Ev kadını*, ev ve ailenin bakımı birincil sorumluluğu olan ve yaptığı bu iş dolayısıyla doğrudan maddi bir karşılık almayan kişidir (Bornstein, 2009:257). Diğer bir tanımlamada evi dışında bir faaliyette bulunmayan, tüm çalışmasını evinde yürüten kadın demektir (Okur, 2004:365). Ev kadını evde çalışan ve yıllarca aile üyeleri için ücretsiz ev hizmeti veren kişidir (Bornstein, 2009:257). Tanımlar incelendiğinde ev dışında gelir getirici bir işte çalışmama ve yaptığı iş karşılığında bir ücret almamanın ev kadınlığının ortak noktaları olduğu görülmektedir. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunları'nda ev kadınına ilişkin herhangi bir tanımlama yapılmamıştır. İlk bakışta ev kadını teriminin genel anlayışa göre değerlendirilmesi ve meslek sahibi kadınların bu kavramın dışında bırakılması düşünülebilir. Ancak meslek sahibi olan kadınlar da ev kadını olabilir. Ev kadını, evi dışında bir faaliyette bulunmayan, tüm çalışmasını evinde yürüten kadın demektir. Kadın ev dışında da faaliyette bulunuyorsa hem ev kadını hem de çalışan kadındır. Ev dışındaki çalışması veya evdeki üretim faaliyeti, kadına “sigortalılık” sıfatını kazandırıyorsa sorun büyük ölçüde çözülmüş, çalışan kadın, bu sıfatla sigorta kapsamına alınmış, sosyal güvenceye kavuşturulmuş olacaktır. Ancak sosyal güvenlik sistemimizde “ev kadınlığını” başlı başına bir meslek sayarak koruyan, kadın hem ev içinde hem dışarıda çalışıyorsa, ona destek olan bir sistem henüz oluşturulmamış, geçmişteki çabalar da sonuçsuz kalmıştır. Anaya-

sanın 41. maddesinde “Aile Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır” diyorsa da, ailenin temeli olan ev kadınının özel olarak korunması ve sosyal güvenliği için, yeterli bir düzenleme henüz yapılmamıştır (Okur, 2004:365).

Sonuçta ev kadını; ev içi üretim ve bakım hizmetleri, toplumsal yaşamın sürdürülebilirliği, mevcut işgücünün yeniden üretimi, yeni nesil işgücünün yetiştirilmesi, refah koşullarının sağlanması gibi farklı işlevleri yerine getirmektedir. Tüm toplum adına ev içi üretimde gerekli olan ücretsiz emeğin yükünü tek başlarına üstlenen kadınlar büyük ölçüde desteksiz bırakılmakta, sosyal güvenlik sistemi tarafından da yok sayılmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu 2012 nüfus sayımı sonuçlarına göre; kadın nüfusu, Türkiye nüfusunun %49,8’ini oluşturmaktadır (TÜİK, 2012a). Türkiye’de yaklaşık 15 milyon ev kadını bulunmaktadır. Ev kadınları, Türkiye’de işgücüne dahil olmayan 29 milyonun da yarısından fazlasını oluşturmaktadır (TÜİK, 2012a). Dolayısıyla Türkiye’de çalışan kadınların bir buçuk katından daha fazla ev kadını bulunmaktadır (Ödemir ve Dündar, 2012). Sosyal güvenlik sistemine göre aktif çalışma yaşamında yer almayan bireylerin sosyal güvenlik hizmetlerinden yararlanabilmeleri belirli bir çerçevede ve koşullar altında gerçekleşebilmektedir. Bunun sonucu olarak ülkemizde kendini tam zamanlı ev kadını olarak tanımlayan yaklaşık 15 milyon kadın için sosyal güvence kapsamında olmanın tek alternatifi SGK kapsamında olan eş veya babaları ile bağımlılık ilişkisi üzerinden kısıtlı haklara sahip olabilecekleri bir güvencedir (İlkkaracan Ajas, 2013; KEİG, 2008). Ev kadınlarına isteğe bağlı sigortalılık olanağı sağlayan uygulama ise primlerin yüksekliği, prim ödemede eşe bağımlı olma ve yeterli bilgi sahibi olmama gibi nedenlerle sınırlı kalmaktadır (KSGM, 2012:26). Bu çalışma ile ev kadınlarının ülkemizdeki mevcut sosyal güvenlik sistemine yönelik bilgi düzeyleri ve görüşlerinin yanı sıra sosyal güvenlik sistemine ilişkin memnuniyetlerini belirlemek ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda bu konuda çalışmalar yürüten sosyal güvenlik kurumuna geçerli önerilerde bulunmak amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

A- Yöntem

1- Örneklem Büyüklüğü

Araştırmanın evrenini Karabük ilinde yaşayan evli ve bekar ev kadınları oluşturmaktadır. Karabük il merkezinde yaklaşık 111.000 kişi yaşamak-

tadır (TÜİK, 2012b). Karabük'ün sosyo-ekonomik yapısını oluşturan faktörlerin içinde en önemlisi demir-çelik işletmeleridir. İşletme kentin sosyo-kültürel özellikleri ile kompleks bir sanayi kenti haline dönüşmesinde en önemli rolü üstlenmiştir. Karabük, gelişmekte olan bir kent olup, birçok farklı etnik ve kültürel yapının bir arada yaşadığı bir şehir olması, istenilen özellikte ve yeterli sayıda bireyin bulunması, uygulamada kolaylık sağlaması açısından araştırmacıların kolay ulaşabileceği bir bölge olması nedeni ile araştırmanın evreni olarak seçilmiştir.

Araştırmada ev kadınlarının sosyal güvenlik sistemine ilişkin bilgi düzeyleri, görüşleri ve memnuniyetlerini belirlemek ve elde edilen sonuçlara göre sosyal güvenlik sistemi ile ilgili politikalar oluşturan ve uygulamaları gerçekleştiren kurum ve kuruluşlara geçerli önerilerde bulunmak amacıyla yürütülmüştür. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın ev kadınları ile yürütülmesinin en önemli sebebi toplumsal cinsiyet algısıdır. Bütün toplumlarda doğuştan gelen biyolojik farklılıklar kültürel olarak yorumlanıp değerlendirilir. Böylece kadınlar ve erkeklerin hangi davranış ve faaliyetleri yapabileceklerine, hangi haklara ve güce kimin ne derece sahip olduğuna veya sahip olması gerektiğine ilişkin toplumsal beklentiler geliştirilir. Bu öz, toplumsal cinsiyet temelli asimetrisinin yani farklılıklar ve eşitsizliklerin varlığıdır (Ecevit, 2003:83). Söz konusu toplumsal kalıp yargılarına göre herhangi bir insanla ilgili beklentilerin neler olacağı doğrudan cinsiyete bağlıdır. Buna göre erkeklerden güçlü olmaları, ailelerini geçindirmeleri, çevre üzerinde belirli bir etkinlik ve kontrol sağlamaları; kadınlardan ise sabırlı, anlayışlı olmaları, evi çekip çevirmeleri, insan ilişkilerini düzenlemeleri beklenmektedir (İmamoğlu, 1991:832). Bu en açık şekilde, toplumda önemli bir kurum olan ailede kendini gösterir. Bu nedenle çalışmanın evrenini ev kadınları oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamına alınacak olan kadınların seçiminde basit rasgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Basit rasgele örnekleme yöntemi en temel örneklem seçim yöntemlerinden biridir. Basit rasgele örnekleme, elde edilmesi istenen bilgide farklılık yaratacak herhangi bir faktörün olmadığı, kitledeki bireylere ulaşmanın olanaklı olduğu durumlarda basit rasgele seçim yöntemine göre örneklem oluşturulmasına denir. Bu yöntemde uygun örneklem büyüklüğü belirlendikten sonra, basit rasgele örnek seçim yöntemi ile örnekler seçilir. Seçim sonrası oluşan örneklem

istatistikleri hesaplanarak kitle parametreleri için kestirimler yapılır (Fre- richs, 2008). Bu amaçla Karabük İl Sağlık Müdürlüğü 100.Yıl Aile Sağ- lık Merkezinin bağlı yerleşim alanlarında oturan ev kadınlarından evreni temsil edebilecek örneklem sayısı istatistiksel olarak belirlenerek top- lam 900 evli kadın araştırmaya alınmıştır. Araştırma örneklemini oluş- turan 900 ev kadının adreslerinin belirlenmesinde 100.Yıl Aile Sağlık Merkezi'nin kayıtlarından yararlanılmıştır. Her bölgedeki toplam hane sayısı, o bölgede uygulanacak anket sayısına bölünerek örnek aralığı sap- tanmıştır. Daha sonra tesadüfi sayılar tablosundan rasgele seçilen sayıdan başlanarak örnek aralığı kadar sayılmış ve çıkan hane araştırma kapsa- mına alınmıştır. Toplam anket sayısına ulaşıncaya kadar seçime devam edilmiştir. Anketin uygulanması sırasında Karabük ilinde yaşamayan, herhangi bir işte tam zamanlı olarak çalışan ve görüşmeyi kabul etmeyen kadınlar araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Çalışmada doğru ve ek- siksiz olarak doldurulan 740 anket değerlendirmeye alınmıştır. Anketin cevaplanma oranı %82.2'dir.

2- Veri Toplama Araçları

Ev kadınlarının sosyal güvenlik sistemi hakkındaki bilgi düzeyleri, gö- rüşleri ve memnuniyetlerini belirlemek amacıyla literatür bilgileri ışığın- da çok sorulu bir anket formu oluşturulmuştur (Okur, 2004:367; Born- stein, 2009:261 Özcan, 2003:269; Fuwa ve Cohen, 2007:520-24; Brown, Damm ve Sharara, 2002:35-8; İlkaracan Ajas, 2009:70-2). Toplam 15 sorudan oluşan anket formu kadınların kolaylıkla cevaplayabilmeleri için mümkün olduğunca basit bir dille hazırlanmıştır.

Hazırlanan anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Anket formunun bi- rinci bölümünde yer alan sorular ev kadınlarının demografik özelliklerini (yaş, öğrenim durumu, evlilik durumu, evlilik süresi, aylık gelir düzeyi, ek gelir kaynakları ve sosyal güvenliğe sahip olma durumu) belirlemeye yöneliktir. İkinci bölümde ise ev kadınlarının sosyal güvenlik sistemine üye olma durumları, sosyal güvenlik sistemine üye olan ev kadınlarının sistemden kimin üzerinden yararlandıkları, ülkemizdeki sosyal güvenlik sistemi hakkındaki bilgi düzeyleri ile özel sigorta veya sosyal sigorta ara- sında tercih yapmaları gerekirse hangisini tercih edecekleri sorulmuştur.

Üçüncü bölümde ev kadınlarının sosyal güvenlik sistemine ilişkin gö- rüşlerini belirleyebilmek amacıyla "Ülkemizdeki mevcut sosyal güvenlik

sistemi güven verici midir?”, “Ülkemizdeki sosyal güvenlik sisteminin ev kadınları için yapmış olduğu çalışmalar yeterli midir?” ve “Ülkemizdeki sosyal güvenlik sistemi kadınlara ve erkeklere aynı güvenceyi sağlıyor mu?” şeklinde sorular yöneltilmiştir. Her bir soru katılımcılar tarafından beş basamaklı likert tipi cevap skalası (cevaplar 1 – 5 ile puanlanmaktadır) ile değerlendirilmiştir. Bu bölümde ayrıca ev kadınlarının sosyal güvenliğe ilişkin memnuniyetlerini belirlemeye yönelik çeşitli ifadelerin olduğu 8 maddeye yer verilmiştir. Araştırma kapsamına alınan kadınların bu ifadeleri “Hiç memnun değilim (1), Memnun değilim (2), Kararsızım (3), Memnunum (4), Çok memnunum (5)” seçeneklerinden biri ile değerlendirmeleri istenmiştir.

3- Araştırma Verilerinin Toplanması

Anket formunun aksayan yönlerinin olup olmadığının araştırılması amacıyla anket formu rasgele seçilen 25 kadına uygulanmıştır. Yapılan ön anket çalışması sonucunda ev kadınlarından gelen geri bildirimler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılarak anket formuna son şekli verilmiştir.

Araştırmanın verileri toplanmadan önce Karabük İl Sağlık 100. Yıl Aile Sağlık Merkezi ile görüşmeler yapılmış ve çalışmanın anket uygulama aşamasında gerekli olan izinler alınmıştır. Araştırmanın anket formu 5 Mayıs – 15 Haziran 2011 tarihleri arasında uygulanmıştır. Anket formunu herhangi bir işte tam zamanlı olarak çalışmayan evli veya bekar ev kadınlarının doldurması istenmiş, katılımcıların anlayamadıkları noktalarda araştırmacılar tarafından gerekli açıklamalar yapılmıştır. Gerçeğe daha yakın bilgiler alınacağı düşüncesi ile araştırmaya katılan kadınlardan ankete isim ve adres yazmaları istenmemiştir. Anket formunun cevaplanması yaklaşık 10-15 dk. sürmüştür.

4- Verilerin Analizi

Veri toplama aracı (anket formu) ile elde edilmiş olan bilgiler “SPSS for Windows 15.0” istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Öncelikle bütün sorular için sıklık dağılımları çıkarılmıştır. Çalışmada kullanılacak olan verilere ilişkin ortalamalar ve standart sapmalar hesaplanmıştır.

Araştırma sonucunda sorular ve bağımsız değişkenlere ilişkin tanımlayıcı istatistikler olan mutlak ve yüzde değerleri gösteren frekans tabloları ha-

zırlanmıştır. Ev Kadınlarının Sosyal Güvenlik Sistemi hakkındaki görüşlerine ilişkin sorular ve bağımsız değişkenler (yaş, öğrenim durumu, aylık gelir düzeyi, evlilik durumu) arasındaki farkın istatistiksel olarak önemli olup olmadığı “İki Ortalama Arasındaki Farkın Önemlilik Testi (t-testi)”, “Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)” ve “Ki Kare” analizleri ile test edilmiştir. Ev Kadınlarının Sosyal Güvenlik Sistemi hakkındaki görüşleri ile yaş ve evlilik durumu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla t-testi, öğrenim durumu ve aylık gelir düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. ANOVA analizi sonucunda farklılık önemli bulunduğunda farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığı “Çoklu Karşılaştırma Testi (Tukey)” ile kontrol edilmiş ve sonuçlar tablolar halinde verilmiştir (Büyüköztürk, 2007:30).

B- Bulgular ve Tartışma

1- Kadınların Demografik Bilgileri

Çalışmaya katılan ev kadınlarının %92.2’si evlidir. Kadınların evlilik süreleri 1 ile 50 yıl arasında değişmekte olup ortalama evlilik süresi 19 yıldır. 21 yıl ve daha uzun süredir evli olanların oranı yarıya yakındır (%43.3) (Tablo 1).

Araştırma kapsamına alınan ev kadınlarının yaş ortalaması 40.8 (SS:13.6) ve %60.0’ı 36 yaş ve üzerindedir. Kadınların %32.1’nin 2, %19.3’nün 1, %18.9’nün 3, %13.5’nin de 4 ve daha fazla sayıda çocuğunun olduğu, %16.1’nin ise çocuk sahibi olmadığı belirlenmiştir (Tablo 1).

Ev kadınlarının veya ailelerinin aylık gelir düzeylerinin 100 – 10.000 TL arasında farklılık gösterdiği, kadınların veya ailelerin aylık gelir ortalamasının ise 1328 TL olduğu bulunmuştur. Kadınların yarıdan biraz fazlası gelir düzeylerinin (%58.6) orta, %36.8’i düşük, %4.6’sı ise yüksek olduğunu düşünmektedir. Çalışmaya dahil edilen kadınlar arasında ilköğrenim mezunu olanlar (%59.9) önde gelmekte, bunu %26.8 ile orta öğrenim, %13.4 ile yüksek öğrenim mezunu olanlar izlemektedir. Kadınların %73.9’u herhangi bir ek gelire sahip olmayıp, %15.1’inin kira geliri, %4.9’unun ticari, birbirine eşit oranlarda %2.6’sının hem üretim (tarım) geliri hem de birden fazla ek gelir kaynağı, %0.9’unun ise faiz geliri vardır (Tablo 1).

Tablo 1. Kadınların Demografik Bilgileri

Değişkenler	Sayı	%	Ort. (SS)	Min	Max
Medeni Durum					
Bekar	58	7.8			
Evli	682	92.2			
Evlilik Süresi			18.9 (13.5)	1 yıl	50 yıl
Yaş			40.8 (13.6)	19	84
≤35	296	40.0			
≥ 36	444	60.0			
Çocuk Sayısı					
Çocuğu olmayanlar	117	16.1			
Bir	140	19.3			
İki	233	32.1			
Üç	137	18.9			
Dört ve daha fazla	98	13.5			
Ailenin Aylık Toplam Geliri			1327.7 (895.7)	100	10.000
Düşük	272	36.8			
Orta	434	58.6			
Yüksek	34	4.6			
Öğrenim Düzeyi					
İlköğrenim mezunu	443	59.9			
Orta öğrenim mezunu	198	26.8			
Yükseköğrenim mezunu	99	13.4			
Ek Gelir Kaynakları					
Kira	112	15.1			
Faiz (sermaye geliri)	7	0.9			
Üretim	19	2.6			
Ticari kazanç	36	4.9			
Yok	547	73.9			
Birden fazla ek gelir kaynağı	19	2.6			

Araştırma kapsamına alınan kadınlar arasında Sosyal Sigortalar Kurumuna (SSK) üye olduğunu belirtenler önde gelmekte (%59.1), bunu %17.6 ile T.C. Emekli Sandığına, %11.6 ile Bağ-Kur aracılığı ile bir sosyal gü-

venlik sistemine üye olduğunu belirtenler izlemektedir. Bu sonuç kadınların yaşı, öğrenim durumları, gelir düzeyi ve evlilik durumu açısından da farklılık göstermemektedir. Kadınların sosyal güvenliğe sahip olma durumu ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiye istatistiksel açıdan bakıldığında; kadınların sosyal güvenliğe sahip olma durumunun yaş ($X^2=17.319$; $sd=5$; $p<.05$), öğrenim durumu ($X^2=24.887$; $sd=10$; $p<.05$) ve gelir düzeyi ($X^2=49.076$; $sd=10$; $p<.05$) açısından anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur (Tablo 2.).

Ev kadınlarının %81.4'ü sosyal güvenlik sistemine eşlerinin üzerinden üye olduklarını belirtirken, bunu sırasıyla kendisinin (%13.1) üye olduğunu ve anne ve babasının (%5.5) üzerinden üye olduğunu belirtenler izlemektedir. Bu bulgu kadınların yaşları, öğrenim durumları ve gelir düzeyleri açısından değişmezken, evlilik durumu açısından farklılık göstermektedir. Evli olan kadınların %85.6'sı eşlerinin üzerinden, bekar olan kadınların ise %53.6'sı anne ve babalarının üzerinden sosyal güvenlik sistemine üyedir. Kadınların sosyal güvenlik sistemine üye olma şekilleri ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin önemli olduğu bulunmuştur (Yaş: $X^2=11.134$ $sd=2$, $p<.05$; Öğrenim Durumu: $X^2=75.574$ $sd=4$, $p<.05$; Gelir Düzeyi: $X^2=46.374$ $sd=4$, $p<.05$; Evlilik Durumu: $X^2=271.268$ $sd=2$, $p<.05$). Bu sonuç ev ve aile bireyleri ile ilgili sorumlulukları yerine getiren kadınların iş hayatında yer almadıklarında sosyal güvenlik sisteminde aktif sigortalı olarak yer alamadıkları (İlkaracan Ajas, 2009; KEİG, 2008) gerçeğini doğrulamaktadır.

Ülkemizdeki sosyal güvenlik sistemine ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yöneltilen soruya kadınların %32.3'ü hiçbir bilgisi olmadığı, %30.5'i herhangi bir sorun yaşadığında nerelere başvurması gerektiğini bildiği, %25.7'si sosyal güvenlik sistemine ilişkin faaliyetleri medyadan takip ettiği şeklinde cevaplandırmıştır. Kadınların sosyal güvenlik sistemine ilişkin bilgi düzeyleri, kadınların yaşları, öğrenim durumları, aylık gelir düzeyleri ve evlilik durumlarına göre farklılık göstermektedir. Yaşı 36 ve üzerinde (%38.5), ilköğrenim mezunu (%44.9), aylık gelir düzeyi düşük (%41.0) ve bekar olanlar (%44.8) arasında sosyal güvenlik sistemi hakkında hiçbir bilgisinin olmadığını belirtenlerin oranının daha yüksek olduğu saptanmıştır. İstatistiksel incelemeler sonucunda da sosyal güvenlik sistemine ilişkin bilgi düzeyleri kadınların yaşları ($X^2=29.370$, $sd=5$, $p<.05$), öğrenim durumları ($X^2=130.729$, $sd=10$, $p<.05$) ve aylık

gelir düzeyleri ($X^2=47.743$, $sd=10$, $p<.05$) arasındaki ilişki önemli iken, evlilik durumu ($X^2=6.263$, $sd=5$, $p>.05$) ile olan ilişkinin önemsiz olduğu görülmüştür (Tablo 2). Bu sonuç kadınların sosyal güvenlik sistemine genellikle eşlerinin veya ebeveynlerinin üzerinden üye olmaları nedeniyle doğrudan sistem hakkında bilgi edinmeye ihtiyaç duymadıkları düşüncesini uyandırmaktadır. Diğer taraftan bulgulara göre ileri yaşlarda olan düşük öğrenim durumuna sahip ve düşük gelir grubunda yer alan kadınlar arasında sosyal güvenlik sistemine yönelik hiçbir bilgisinin olmadığını belirtenlerin oranının yüksek olması ise eğitimin önemini ortaya koymaktadır. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2011 yılı sonuçlarına göre 3.171.270 kişi okuma-yazma bilmemekte olup bunların 2.617.566'sını kadınlar oluşturmaktadır (KSGM, 2012:12).

Sosyal güvenlik sistemini tercih etme şansları olsaydı hangi sistemi tercih edecekleri sorulduğunda; kadınların çoğunluğu (%78.8) sosyal sigortayı tercih edeceklerini belirtmişlerdir. Bu durum kadınların yaşları, öğrenim durumları, aylık gelir düzeyleri ve evlilik durumları açısından da farklılık göstermemektedir. Ancak yapılan istatistiksel incelemeler sonucunda sosyal güvenlik sistemi tercihi ile kadınların öğrenim durumları ($X^2=9.788$, $sd=4$, $p<.05$) arasındaki ilişkinin önemli, yaş ($X^2=2.002$, $sd=5$, $p>.05$), aylık gelir düzeyi ($X^2=3.792$, $sd=4$, $p>.05$) ve evlilik durumu ($X^2=3.606$, $sd=2$, $p>.05$) arasındaki ilişkinin ise önemsiz olduğu belirlenmiştir (Tablo 2). Ev kadınlarının yararlanabilecekleri iki tür sosyal güvenlik sisteminden söz edilebilir. Birincisi sosyal sigorta ikincisi ise özel sigorta'dır. Sosyal sigorta zorunlu bir sigorta tekniğidir ve zorunluluk özelliği ile özel sigortadan ayrılır. Sosyal sigorta, devletin kanun zoruyla bir ülkede yaşayan vatandaşların sosyal güvenlik alanında sosyal dayanışmaya itilmesini sağlayan bir sigorta tekniğidir. Özel sigorta, aynı riskle karşı karşıya kalmış olan kimselerin bu riskin sonuçlarına karşı dayanışmaya girmesini sağlayan bir tekniktir. Özel sigortada kişi ne kadar çok prim öder ise garanti altına almak istediği risk konusu varlığı da o kadar yüksek bir karşılık sağlayacak şekilde riskini sigortalayana devredebilir. Dolayısı ile sigortacının risk sonucunda karşılayacağı miktar, sigortaya ödeyebileceği prim miktarı ile doğru orantılı olarak artar (Arıcı, 1999:26,88). Çalışmanın sonuçlarına göre sosyal sigortayı tercih edenlerinin oranının yüksek olmasından dolayı kadınların ulusal sosyal güvenlik sistemine daha çok güvendiklerini ifade etmek mümkündür.

Tablo 2. Kadınların Sosyal Güvenlik Sistemine Üye Olma, Sistem Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları ve Sosyal Güvenlik Sistemi Tercihleri

Sosyal Güvenlik Sistemine Üye Olma, Sistem Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları ve Sosyal Güvenlik Sistemi Tercihleri	Bağımsız Değişkenler										
	TOPLAM	Yaş		Öğrenim Düzeyi ¹			Gelir Düzeyi ²			Evlilik Durumu	
		≤35	≥36	1	2	3	1	2	3	Bekar	Evli
		N=296	N=444	N=443	N=198	N=99	N=383	N=280	N=77	N=58	N=682
SG Sahip Olma Durumu	N=740	X²=17.319 SD=5; 004*		X²=24.887 SD=10; 006*			X²=49.076 SD=10; 000*			X²=3.350 SD=5; 646	
Yok	53	7.8	6.8	7.2	8.6	4.0	6.3	8.6	6.5	3.4	7.5
TC Emekli Sandığı	130	11.1	21.8	13.8	19.2	31.3	11.5	21.8	32.5	15.5	17.7
BAĞ – KUR	86	11.5	11.7	11.7	12.6	9.1	9.9	12.1	18.2	15.5	11.3
SSK	437	63.9	55.9	61.2	57.6	52.5	65.0	56.1	40.3	62.1	58.8
Yeşil Kart	22	4.4	2.0	4.1	1.5	1.0	5.2	0.7	0.0	3.4	2.9
Özel Sigorta	12	1.4	1.8	2.0	0.5	2.0	2.1	0.7	2.6	0.0	1.8
SGS'ne Üye Olma Şekilleri	N=687	X²=11.134 SD=2; 004*		X²=75.574 SD=4; 000*			X²=46.374 SD=4; 000*			X²=271.268 SD=2; 000*	
Eş üzerinden	559	75.5	85.3	88.3	81.2	51.6	83.6	85.5	55.6	33.9	85.6
Anne veya baba üzerinden	38	8.1	3.9	4.1	6.6	9.5	6.7	3.5	6.9	53.6	1.3
Kendisi	90	16.5	10.9	7.5	12.2	38.9	9.7	10.9	37.5	12.5	13.2
SGS Hakkında Bilgi Düzeyi	N=740	X²=29.370 SD=5; 000*		X²=130.729 SD=10; 000*			X²=47.743 SD=10; 000*			X²=6.263 SD=5; 282	
Hiçbir bilgim yok	239	23.0	38.5	44.9	14.1	12.1	41.0	25.4	14.3	44.8	31.2
Yaptığı tüm faaliyetleri medyadan takip ediyorum	190	27.7	24.3	25.5	29.3	19.2	24.5	27.9	23.4	24.1	25.8
Kanunları ve yasaları biliyorum	43	9.8	3.2	1.8	9.1	17.2	3.4	6.4	15.5	6.9	5.7
Herhangi bir sorun yaşadığımda nerelelere başvuracağımı biliyorum	226	33.8	28.4	21.9	43.4	43.4	25.1	35.0	41.6	20.7	31.4
Eşim ilgileniyor	11	1.4	1.6	2.3	.5	-	1.8	1.1	1.3	-	1.6
Gereken her şeyi biliyorum	31	4.4	4.1	3.6	3.5	8.1	4.2	4.3	3.9	3.4	4.3
SGS Tercihi	N=740	X²=2.002 SD=5; 367		X²=9.788 SD=4; 044*			X²=3.792 SD=4; 435			X²=3.606 SD=2; 165	
Özel sigorta	81	12.8	9.7	8.1	14.6	16.2	8.9	11.8	18.2	5.2	11.4
Sosyal Sigorta	583	77.7	79.5	80.6	76.3	75.8	82.2	77.1	67.5	79.3	78.7
Bilmiyorum	76	9.5	10.8	11.3	9.1	8.1	8.9	11.1	14.3	15.5	9.9

*p<.05 ¹ 1=İlköğrenim mezunu, 2=Orta öğrenim mezunu, 3=Yükseköğrenim mezunu, ² 1=Düşük, 2=Orta, 3=Yüksek

Çalışmada ev kadınlarının sosyal güvenlik sistemine ilişkin görüşleri ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişki Tablo 3'te verilmiştir. Tablo 3'teki bulgulara göre ülkemizdeki mevcut sosyal güvenlik sistemini az derecede güven verici bulanlar önde gelmektedir (%31.4). Kadınların %30.4'ünün ise bu konuda kararsız olması dikkat çekici bir bulgudur. Bu sonuç kadınların SGS ve işleyişi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları için kararsız kaldıklarını düşündürmektedir. Kadınların konuya yönelik görüşleri ile yaşları arasındaki farkın anlamlı olduğu ($t_{(738)} = -2.534$; $p < .05$) ve bu farklılığın 35 yaş ve üzeri yaş grubunda yer alan kadınlardan kaynaklandığı bulunmuştur (≥ 35 yaş grubu: $M=2.4$, $SS=1.1$; ≤ 35 yaş grubu: $M=2.6$, $SS=1.1$). Diğer bir ifade ile 35 ve daha yukarı yaş grubunda olan kadınların sosyal güvenlik sistemine yönelik olarak daha çok bilgiye sahip olduklarını söylemek mümkündür. Kadınların ülkemizdeki sosyal güvenlik sistemini güven verici bulmaya ilişkin görüşleri ile aylık gelir düzeyi arasında da istatistiksel açıdan farklılığın anlamlı olduğu ve bu farklılığın düşük gelir düzeyi ($M=2.4$ $SS=1.1$) ile orta gelir düzeyinde yer alan ($M=2.7$, $SS=1.1$) kadınlar arasındaki farktan kaynaklandığı görülmektedir ($F_{(2-739)} = 4.848$, $p < .05$). Gelir düzeyi yükseldikçe SGS güvenli bulan kadınların oranı da artmaktadır.

Kadınların yarısından biraz fazlasının (%52.0) ülkemizdeki sosyal güvenlik sisteminin ev kadınları için yapmış olduğu çalışmaları çok yetersiz olarak değerlendirmesi, farklı bir çalışmada incelenebilecek bir sonuç olarak ifade edilebilir. SGS'nin ev kadınları için yapmış olduğu çalışmaların yeterli (%8.9) ve çok yeterli (2.0) olduğunu düşünenlerin oranının oldukça düşük olması gerek araştırmacılar gerekse politika belirleyiciler açısından üzerinde durulması gereken bir konudur. Çalışmada kadınların ülkemizdeki SGS'nin ev kadınları için yapmış olduğu çalışmaları yeterli bulma durumu ve aylık gelir düzeyi arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olduğu belirlenmiştir ($F_{(2-739)} = 11.816$, $p < 0.001$). İstatistiksel olarak bu farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla yapılan Tukey testi sonucunda düşük gelir düzeyi ($M:1.6$, $SS:1.0$) ile orta ($M:2.0$, $SS:1.1$) ve yüksek gelir düzeyinde ($M:2.2$, $SS:1.2$) yer alan kadınlar arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Düşük gelir düzeyinde yer alan ev kadınları ülkemizdeki sosyal güvenlik sisteminin ev kadınları için yapmış olduğu çalışmaları diğer gelir düzeyinde olan kadınlara göre daha yetersiz bulmaktadırlar.

Çalışmada, ev kadınlarının sosyal güvenlik sisteminin kadınlara ve er-

keklere aynı güvenceyi sağlama durumuna ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde; eşit hakları sağlamadığını düşünenlerin oranı hiç sağlamıyor ve sağlamıyor seçenekleri birlikte alındığında yarıdan fazladır (Hiç sağlamıyor %30.0; sağlamıyor %24.7). Kadınların sosyal güvenlik sisteminin kadınlara ve erkeklere aynı güvenceyi sağlama durumuna yönelik görüşlerine ilişkin puan ortalamaları ile gelir düzeyi arasındaki ilişkinin ($F_{(2-739)}=5.398$, $p<.05$) istatistiksel olarak önemli olduğu bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gelir grubu ya da gruplarından kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Tukey testi sonucunda düşük gelir düzeyi (M:2.3, SS:1.3) ile orta (M:2.6, SS:1.3) ve yüksek gelir (M:2.9,SS:1.3) düzeyleri arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Başka bir deyişle düşük gelir düzeyinde yer alan ev kadınları orta ve yüksek gelir düzeyinde yer alan ev kadınlarına göre sosyal güvenlik sisteminin kadınlara ve erkeklere aynı güvenceyi sağlamadıklarını düşünmektedirler (Tablo 3).

Tablo 3. Kadınların SGS Yönelik Düşüncelerine İlişkin Yüzde Değerleri, İki Ortalama Arasındaki Farkın Anlamlılık Testi İçin T Testi ve Varyans Analizi Sonuçları

Kadınların SGS Yönelik Düşünceleri	Sıklık Dağılımı	N (740)	%	Bağımsız Değişkenler			
				Yaş	Öğrenim Durumu	Aylık Gelir Düzeyi	Evlilik Statüsü
Ülkemizdeki mevcut sosyal güvenlik sistemi güven verici midir?	Çok az	136	18.4	$t=-2.534$, 738; .011*	F=0.837; 739; .433	F=4.849 ; 739; 008*	$t=1.040$, sd:738; .299
	Az	232	31.4				
	Kararsız	225	30.4				
	Çok	113	15.3				
	Oldukça	34	4.6				
Ülkemizdeki sosyal güvenlik sisteminin ev kadınları için yapmış olduğu çalışmalar yeterli midir?	Çok yetersiz	385	52.0	$t=0.696$; 738; .487	F=0.650; 739; .522	F=11.816 ; 739; 000***	$t=-0.505$, sd:738; .613
	Yetersiz	181	24.5				
	Kararsız	93	12.6				
	Yeterli	66	8.9				
	Çok yeterli	15	2.0				
Ülkemizdeki sosyal güvenlik sistemi kadınlara ve erkeklere aynı güvenceyi sağlıyor mu?	Hiç sağlamıyor	222	30.0	$t=-1.249$ 738; .212	F=0.398; 739; .672	F=5.398 ; 739; 005*	$t=1.121$, sd:738; .262
	Sağlamıyor	183	24.7				
	Kararsız	172	23.2				
	Sağlıyor	90	12.2				
	Çok sağlıyor	73	9.9				

* $p<.05$; ** $p<.01$; *** $p<.001$

Kadınların SGS'ne yönelik memnuniyet düzeylerine ilişkin görüşlerine Tablo 4'de yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde kadınların sosyal güvenlik sistemine yönelik ifadelerle ilişkin genel memnuniyet düzeyi (M=3.7, SS=0.8) ortalamasının üstündedir. En yüksek puan ortalaması "Sosyal güvenlik sisteminin sağladığı tedavi hizmetlerinden memnun olma" (M=2.7) ifadesine ilişkin olup, "Emekli maaşı miktarlarından memnun olma" ve "Sosyal güvenlik sisteminin ev kadınlarına yönelik sosyal sigorta çalışmalarından memnun olma" (M=1.8) en düşük puan ortalamalarına sahip ifadelerdir (Tablo 4). Elde edilen bulgular doğrultusunda ev kadınlarının maaş, ücretler ve kadınlara yönelik sosyal güvenlik çalışmalarına ilişkin memnuniyet düzeyi düşük iken tedavi hizmetlerine ilişkin memnuniyet düzeyinin daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 4. Kadınların Sosyal Güvenlik Sistemine Yönelik Düşünceleri, Ortalama ve Standart Sapma

Kadınların SGS'ne yönelik memnuniyet düzeylerine ilişkin düşünceleri	N	ORT.	SS
1. Ülkemizdeki mevcut sosyal güvenlik hizmetlerinden memnun musunuz?	740	2.5	1.1
2. Sosyal güvenlik sisteminin gelecek ve sağlıkla ilgili endişelerinizi giderme düzeyinden memnun musunuz?	740	2.5	1.2
3. Emekli maaşı miktarlarından memnun musunuz?	740	1.8	1.1
4. Sosyal güvenlik sisteminin sağladığı ilaç vb. katılım paylarından memnunsunuz?	740	2.1	1.1
5. Sosyal güvenlik sisteminin sağladığı tedavi hizmetlerinden memnun musunuz?	740	2.7	1.3
6. Sosyal güvenlik sisteminin ev kadınlarına yönelik sosyal sigorta çalışmalarından memnun musunuz?	740	1.8	1.0
7. Sosyal güvenlik sisteminin yaşam kalitenize olan etkisinden memnun musunuz?	740	2.5	1.2
8. Sosyal güvenlik sisteminin gelecekteki yaşam kalitenize olan etkisinden memnun musunuz?	740	2.3	1.2
Toplam	740	3.7	0.8

Ev kadınlarının sosyal güvenlik sistemine yönelik memnuniyet düzeyleri ve bağımsız değişkenler (yaş, öğrenim durumu, aylık gelir düzeyi,

evlilik statüsü) arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan t-testi ve varyans analizi sonuçları Tablo 5'te görülmektedir. Elde edilen sonuçlara göre kadınların sosyal güvenlik sistemine yönelik memnuniyet düzeyleri ile yaş ($t_{(738)}=2.082$, $p<.05$) ve aylık gelir düzeyleri ($F_{(2-739)}=17.111$, $p<.05$) arasında anlamlı bir farklılık vardır. Kadınların sosyal güvenlik sistemine yönelik memnuniyet düzeyleri ile kadınların yaşları arasındaki farklılığın 36 ve üzeri yaştan kaynaklandığı, aylık gelir düzeyleri arasındaki farklılığın ise düşük gelir ($M=17.5$, $SS=6.3$) ile orta ($M=19.1$, $SS=6.7$) ve yüksek gelir ($M=19.3$, $SS=6.4$) düzeyinde yer alan kadınlar arasındaki farklılıktan kaynaklandığı saptanmıştır. Araştırmada kadınların öğrenim durumu ve evlilik durumu ile sosyal güvenlik sistemine yönelik memnuniyet düzeyleri arasındaki ilişkinin anlamsız olduğu bulunmuştur (Tablo 5).

Tablo 5. Kadınların SGS Yönelik Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Düşünceleri Ortalama, Standart Sapma, İki Ortalama Arasındaki Farkın Anlamlılık Testi İçin T Testi ve Varyans Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişkenler	Tanımlayıcı İstatistikler			İstatistiksel Test Sonucu		
	N	M	SD			
Yaş (N=740)				t=-2.082	738	.038*
≤35	296	17.7	6.3			
≥36	444	18.7	6.6			
Öğrenim Durumu (N=740)				F=0.371	739	.690
İlköğrenim mezunu	443	18.4	6.5			
Orta öğrenim mezunu	198	18.0	6.2			
Yüksek Öğrenim mezunu	99	18.2	7.0			
Aylık Gelir Düzeyi (N=740)				F=17.111	739	.000**
Düşük	383	17.5	6.3			
Orta	280	19.1	6.7			
Yüksek	77	19.3	6.4			
Evlilik Statüsü (N=740)				t=0.456	738	.649
Evli	682	18.7	6.8			
Bekar	58	18.2	6.5			

* $P>.05$; ** $P>.001$

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre;

- Kadınların yarısından biraz fazlası Sosyal Sigortalar Kurumuna (SSK) üye olup sosyal güvenliğe sahip olma durumu yaş, öğrenim durumu ve aylık gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kadınlar arasında eşleri üzerinden bir sosyal güvenlik sistemine üye olanların oranı da yüksektir.
- Araştırma kapsamına alınan kadınlar arasında mevcut uygulamadaki sosyal güvenlik sistemi hakkında hiçbir bilgisinin olmadığını ifade edenlerin oranı yüksek olup, bilgi sahibi olma durumu kadınların yaşlarına, öğrenim durumlarına ve aylık gelir düzeylerine göre farklılaşmaktadır.
- Kadınların yaklaşık üçte biri (%31.4) ülkemizdeki mevcut SGS'nin güven verici olmadığını düşünmekte, yarısından biraz fazlası (%52.0) ülkemizdeki SGS'nin ev kadınları için yapmış olduğu çalışmaları yetersiz bulmakta ve yine yaklaşık üçte biri (%30.0) ülkemizdeki sosyal güvenlik sisteminin kadınlara ve erkeklere aynı güvenceyi sağlamadığı görüşündedir.
- Elde edilen sonuçlara göre ev kadınlarının ülkemizdeki mevcut sosyal güvenlik sistemine ilişkin memnuniyet düzeyleri (M:3.7,SS:0.8) iyi olarak değerlendirilebilir. Ülkemizdeki mevcut sosyal güvenlik sistemine ilişkin memnuniyet düzeyi bağımsız değişkenlere göre farklılık göstermektedir. Kadınların yaşları, öğrenim durumları ve aylık gelir düzeyleri yükseldikçe sosyal güvenlik sisteminden memnun olanların oranı da yükselmektedir.

Araştırma sonucunda; ev kadınlarının sosyal güvenlik sistemine yönelik bilgi ve görüşleri ile mevcut sosyal güvenlik sisteminin uygulamalarına ilişkin memnuniyet düzeyleri açısından yaş ve aylık gelir düzeylerinin önemli belirleyiciler olduğunu söylemek mümkündür. Kadınlar, var oluşlarından itibaren doğurganlıkları ile insan neslinin devamını sağlamış, aynı zamanda da üretkenlikleri ile çalışma yaşamında yer alarak ekonomiye katkıda bulunmuşlardır. Bu nedenle kadının özelde aile içinde, genelde ise toplumda sahip olduğu yerin önemi elbette ki tartışılmazdır (Atış, 2010:1). Kadın, toplum içerisinde bir birey olmanın yanında; ev-

de anne olmak, eş olmak, ev kadını olmak gibi sorumluluk gerektiren oldukça zor görevlere sahiptir. Diğer yandan toplumda cinsiyetçi rol dağılımı da, kadına benzer rol ve sorumluluklar yüklemektedir (Timur, Ege ve Bakış, 2006:51). Günümüzde süregelen kadın-erkek eşitsizliğinin en önemli kaynaklarından biri toplumsal cinsiyete dayalı iş bölümüdür. Dolayısıyla toplumsal cinsiyete dayalı işbölümü sonucunda tek başlarına ev ve bakım işlerini üstlenen kadınlar işgücü piyasasının büyük ölçüde dışında kalmaktadırlar. Bu durumda aktif sigortalı olma koşulunu yerine getiremeyen ev kadınları ya eşleri ya da babaları üzerinden sosyal güvenceye sahip olmaktadır. Evli olmayan ya da babaları hayatta olmayan ev kadınları ise ne yazık ki sosyal güvenlik sisteminin dışında kalmaktadır. Sosyal güncenin yaşam kalitesinin ön koşullarından biri olması nedeniyle öncelikle kadın olmak üzere ailelerin yaşam kalitelerinin yükseltilebilmesi amacıyla çeşitli önerilerde bulunulabilir.

- Öncelikle kadınların özellikle ev kadınları arasında sosyal güvenliğin önemi ve şimdi ve gelecekteki yararları ile sosyal güvenlik sisteminin işleyişi konusunda farkındalık oluşturabilmek için eğitici programlar hazırlanması,
- Ev kadınları arasında farkındalık oluşturmak amacıyla sosyal güvenliğin önemi ve ülkemizdeki sosyal güvenlik sisteminin işleyişi konusunda çeşitli tanıtıcı kitapçıklar, CD, broşürler veya kamu spotları hazırlanarak ücretsiz olarak dağıtımının sağlanması,
- Bireylerin, ailelerin sosyal güvenliğin önemine ilişkin yönlendirici nitelikte önerilerde bulunmak amacıyla özel ve kamu kuruluşlarında oluşturulacak uygun birimlerde danışmanlık hizmeti verilmesi ve bu konuda uzman olan eğitilmiş bireylerden yararlanılması,
- Kadını toplum içinde oluşabilecek tüm olumsuz koşullara karşı korumaya yönelik çalışmalarda bulunan kurum ve kuruluşlar özellikle aktif çalışma yaşamında yer almayan ve herhangi bir gelire sahip olmayan, eşi veya babasına bağımlı olan kadınları korumaya yönelik sosyal güvenlik politikaları oluşturulması için çalışmaların yürütülmesi,
- Ayrıca uygulamada yer alan sosyal güvenlik politikalarının gözden geçirilerek günün koşullarına uygun olarak güncellenmesi ve bu politikaların uygulanma süreçlerinin sık sık denetlenmesi,

- Toplumda ve aile içinde rol ve sorumlulukların dağılımında toplumsal cinsiyet bakış açısının ortadan kaldırılması ve eşitlikçi bir yaklaşımın desteklenmesi amacıyla siyasi alanda da sadece eşitlikçi politikaların oluşturulması ve yaygınlaştırılması değil, bunların etkin olarak uygulanması büyük önem taşımaktadır. Çünkü kadını göz ardı eden toplumsal normların değiştirilmesi, kadının insan haklarının desteklenmesi ile sağlanabilir.
- Bu çalışma ev kadınlarının sosyal güvenlik sistemine ilişkin görüşlerini inceleyen bir pilot çalışma niteliğindedir. Bu konuda gerek yabancı ülkelerde gerekse ülkemizde benzeri çalışmaların yürütülmemiş olması çalışmadan elde edilen sonuçları karşılaştırma açısından yetersiz kalmaktadır. Bunun için; farklı özellikteki örneklem gruplarıyla, farklı bölgelerde farklı demografik, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel özellikleri de kullanılarak çalışmanın tekrarlanması, hem karşılaştırma imkânı sağlayacağı gibi hem de yeni kullanılan değişkenlerin etkilerinin belirlenmesinde yararlı olacaktır.

Kaynakça

Akın, Ayşe ve Simge Demirel (2003), “Toplumsal Cinsiyet Kavramı ve Sağlığa Etkisi”, *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 25(4): 73-82.

Alceylan, Çetin (2007), “Sosyal Güvenlik Açıkları ve Dünden Bugüne Sosyal Güvenlik Sistemimiz”, *Bütçe Dünyası*, 2 (26): 70-85.

Arıcı, Kadir (1999), *Sosyal Güvenlik Dersleri*, Ankara.

Atış, Filiz (2010), “Ebelik/Hemşirelik 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi”, Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ebelik A.B.D. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana.

Ayhan, Abdurrahman (2012), “Sosyal Güvenlik Kavramı ve Sosyal Güvenlik İlkeleri”, *Sosyal Güvenlik Dergisi*. 1(1): 41-55.

Balcı İzgi, Berna (2008), “Türk Sosyal Güvenlik Sisteminde Son Gelişmeler”, *Çalışma ve Toplum*, 16 (1): 85-106.

Bornstein, Laura C. (2009), “Homemakers and Social Security: Giving Credits Where Credits are Due”, *Wisconsin Journal of Law, Gender and Society* 24, 255-275.

Brown, Robert L., Robin Damm & Ihsmael Sharara (2000), “Including Homemakers in Social Security”, *North American Actuarial Journal*, 4(4): 28-43.

Büyüköztürk, Ş. (2008), “Sosyal Bilimler İçin Veri Analiz El Kitabı”, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

Diamond, Peter A. and Peter R. Orszag (2005), “Saving Socail Security”, *Journal of Economic Perspective*, 19 (2): 11 – 32.

DPT (Devlet Planlama Teşkilatı – Kalkınma Bakanlığı)(2006), “Dokuzuncu 5 Yıllık Kalkınma Planı”, Sosyal Güvenlik İhtisas Raporu, Ankara, http://plan9.dpt.gov.tr/oik11_sosyalguvenlik/sosyalgu.pdf (17.07.2013).

Egeli, Haluk ve Ahmet Özen (2009), “Türkiye’de Sosyal Güvenlik Sisteminin Yeniden Yapılandırılmasına Yönelik Reform Sürecinin Değerlendirilmesi”, *Mevzuat Dergisi*, Yıl: 11, Sayı: 142, Ekim <http://www.mevzuatdergisi.com/> (09.07.2013).

Ecevit, Yıldız (2003), “Toplumsal Cinsiyetle Yoksulluk İlişkisi Nasıl Kurulabilir? Bu İlişki Nasıl Çatışabilir?” *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 25(4): 83-88.

Frerichs, Ralph R. (2008), “Simple Random Sampling”, *Rapid Surveys* (unpublished), http://www.ph.ucla.edu/epi/rapidsurveys/RScourse/RSbook_ch3.pdf (30.06.2013).

Fuwa, Makiko and Philip N. Cohen (2007), “Housework and Social Policy”, *Social Science Research* 36 (2): 512-530.

Güvercin, Cemal H. (2004), “Sosyal Güvenlik Kavramı ve Türkiye’de Sosyal Güvenliğin Tarihçesi”, *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 57(2): 89-95.

Güzel, Ali (1999), “Sosyal Güvenliğin Çağdaş Dinamikleri”, *Toprak İşveren Dergisi*, 50: 6- 12.

Harrington Meyer, Madonna (1996), “Making Claims as Workers or Wives: The Distribution of Social Security Benefits”, *American Sociological Review*, 61(3): 449-465.

İlkkaracan Ajas, İpek (2009), “Toplumsal Cinsiyete Dayalı İşbölümü ve İstihdama Dayalı Sosyal Güvenlik”, *Akademi*. http://www.alitezel.com/tezel/iste_pdf/1.70.pdf (12.11.2010) (05.07.2013).

İmamoğlu, Olcay E. (1991), “Aile İçinde Kadın-Erkek Rollerini”, *Türk Aile Ansiklopedisi*, Ankara: Cilt 3, T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, Ankara: Türkiye Yazarlar Birliği Vakfı.

KEİG (Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi) (2008), “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı Kadınlara Nasıl Bir “Sosyal Güvenlik” Vaat Ediyor?”, Yayına Hazırlayan: KEİG SSGSS <http://www.keig.org/yayinListesi.aspx#sthash.nxEQzeER.dpuf> (02.07.2013).

KSGM (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü) (2012), “Türkiye’de Kadının Durumu” http://www.kadininstatusu.gov.tr/upload/kadininstatusu.gov.tr/mce/2012/trde_kadinin_durumu_2012_ekim.pdf (09.07.2013).

Laçiner, Hediye (2006), “Türk Sosyal Güvenlik Hukuku’nda Ev Kadınlarının Sosyal Güvenliği”, 2nd International Conference on Women’s Studies: Breaking the Glass Ceiling, April 27-28, 2006 Famagusta North Cyprus.

- Naktiyok, Atılhan ve Ömer F. İşcan (2003), “İşgörenlerin Evden Çalışmaya İlişkin Tutumları: Bireysel Özellikler ve İş Sürükleyicileri Açısından Bir Uygulama”, *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi* 3(6): 53-72.
- Okur, Ali R. (2004), “Ev Hizmetlerinde (İşlerinde) Çalışanların Sigortalılığı”, *Kamu-İŞ*, 7(3): 347 - 368.
- Özcan, Sezgin (2003), “Çalışmayan Kadınlar Nasıl Emekli Olur?”, *Yaklaşım Dergisi*, 11(130): 265-270.
- Powell, Gary N. ve Jeffrey H. Greenhaus (2010), “Sex, Gender, and Decisions at The Family - Work Interface”, *Journal of Management*. 36(4): 1011-1039.
- SGK (2012), Ev Kadınlarına Sağlanan Farklı Sigortalılık Şartları ve Emeklilik İmkani (20.12.2012), <http://www.sgk.biz.tr/ev-kadınlarına-saglanan-farklı-sigortalılık-sartları-ve-emeklilik-imkanı/> (10.07.2013).
- SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu) (2013), “Sosyal Güvenlik Kapsamındaki Sigortalıların Hak ve Yükümlülükleri”, Ankara.
- Steuerle, Eugene C. and Jon M. Bakija (1997), “Retooling Socail Security for the 21st Century”, *Social Security Bulletin* 60(2), 37-59.
- Şenkal, Abdülkadir (2005), *Küreselleşme Sürecinde Sosyal Politika*, 1. Basım, (Alfa Yayınları).
- Terzioğlu, Füsün ve Lale Taşkın (2008), “Kadının Toplumsal Cinsiyet Rolünün Liderlik Davranışlarına ve Hemşirelik Mesleğine Yansımaları”, *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12(2): 62-67.
- Timur Sermin, Emel Ege ve Ezgi Bakış (2006), “Engelli Kadınların Üreme Sağlığı Sorunları ve Etkileyen Faktörler”, *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 10(1): 52-58.
- TÜİK (2012a), “İstatistiklerle Kadın”, <http://www.tuik.gov.tr/> (05.07.2013).
- TÜİK (2012b), “Nüfus Projeksiyonları”, (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi), <http://www.tuik.gov.tr> (05.10.2013).
- Turak, Berna (2009), “Dünyada ve Türkiye’de Önerilen Sosyal Güvenlik Reform Alternatiflerinin Temel Dinamikleri ve Bir Model Önerisi”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- TÜİK (2011), “Hanehalkı İşgücü İstatistikleri 2011”, http://www.tuik.gov.tr/IcerikGetir.do?istab_id=25 (05.07.2013).
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982), Kanun No: 2709 Kabul Tarihi: 07.11.1982 Başlangıç (Değişik: 23/7/1995-4121/1 md.), Madde 60, http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2011.pdf (05.07.2013).
- Uçar, Ceren (2011), “Kadın Yoksulluğu ile Mücadelede Sosyal Politika Araçları ve Etkinlikleri”, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Üner, Sarp (2008), “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği”, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Temel Eğitim Seti, TC Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, UNFPA, Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu, Ankara.